

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับ ประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 ซึ่งมีขั้นตอน ในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 33 โรงเรียน จำนวน 1,028 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากข้าราชการครูโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) กล่าวคือ Stratified ตามขนาดและประเภทโรงเรียน และ Simple Random Sampling กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

| ขนาดของโรงเรียน | ประชากร           |           | กลุ่มตัวอย่าง     |           |
|-----------------|-------------------|-----------|-------------------|-----------|
|                 | ประเภทของโรงเรียน |           | ประเภทของโรงเรียน |           |
|                 | โรงเรียน          | โรงเรียน  | โรงเรียน          | โรงเรียน  |
|                 | มัธยมศึกษา        | ขยายโอกาส | มัธยมศึกษา        | ขยายโอกาส |
| ขนาดเล็ก        | 60                | 296       | 16                | 80        |
| ขนาดกลาง        | 47                | 119       | 13                | 32        |
| ขนาดใหญ่        | 406               | 100       | 110               | 27        |
| รวม             | 513               | 515       | 139               | 139       |
| รวมทั้งสิ้น     | 1,028             |           | 278               |           |

### เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยกรอบความคิดตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 (ปรับปรุง พ.ศ. 2544) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของโรงเรียน และสถานภาพของผู้ตอบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน ข้อ 3 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 (ปรับปรุง พ.ศ. 2544) จำนวน 12 มาตรฐาน โดยใช้แบบสอบถามการรับรู้ด้านการปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยอาศัยแนวความคิดของลิเคอร์ท (Best & Kahn, 1993, p. 247) กำหนดค่าเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาถึงระดับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งสร้างขึ้นโดยพัฒนา ปรับปรุงเครื่องมือวัดประสิทธิผลของโรงเรียนของ มอท์ (Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, pp. 398-401) เป็นการวัดประสิทธิผลของโรงเรียนจากครูผู้ตอบแบบสอบถามใน

#### 4 ด้าน คือ

1. สามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. สามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก
3. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
4. สามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

แบบสอบถามประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

#### การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 (ปรับปรุง พ.ศ. 2544) และศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนของมอทท์ (Mott) เอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา และประสิทธิผลของโรงเรียนตามแนวคิดของมอทท์
3. นำแนวคิดแบบสอบถามของ สุนิกรณ์ ศิวรานนท์ (2543) และ อัญชนา เนื่องจำนง (2546) และข้อมูลทั้งหมด มาสร้างแบบสอบถามการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู และประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1
4. เสนอแบบสอบถามต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคลที่มีรายนามและตำแหน่งหน้าที่ ดังนี้
  - 4.1 ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 4.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม รองศาสตราจารย์ประจำ ภาควิชาวิจัย และวัดผล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี ผู้ช่วยศาสตราจารย์การศึกษา ภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 4.4 นายธงชัย พุ่มขลิต ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1

## 4.5 นายอริป เกิดในมงคล

หัวหน้าฝ่ายบุคคลสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาจันทบุรี เขต 1

5. นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมงาน  
วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามทดลองใช้กับข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน  
เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 กับโรงเรียนที่มีได้สุ่มเป็นโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน  
ซึ่งการสุ่มนั้นใช้วิธีและขั้นตอนเดียวกันกับการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

6.1 การหาอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แบบ  
เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ระหว่างค่าเฉลี่ยรายข้อกับค่าเฉลี่ยรวม (Item-  
Total Correlation) (Wiersma & Jure, 1990, pp. 139-147 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง  
นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-25)) ปรากฏว่าแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา  
มาตรฐานวิชาชีพครู มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .20-.84 และแบบสอบถามระดับ  
ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .27-.87

6.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ  
หาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีการของครอนบาค  
(Cronbach, 1991, pp. 202-204) ปรากฏว่าแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา  
มาตรฐานวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .96 และแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ  
ประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .95

### การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน  
มัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ  
รวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 278 ฉบับ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
จันทบุรี เขต 1 เพื่อติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่  
เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อถึงเวลากำหนดที่รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง  
จำนวน 278 ฉบับ ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 30 วัน โดยสรุปผู้วิจัยได้รับ  
แบบสอบถามคืน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

1.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนแต่ละฉบับเพื่อนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

## 2. การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 278 ฉบับ และบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยเรียงจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (Best & Kahn, 1993, p. 247)

- 5 คะแนน หมายถึง มีการพัฒนามากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการพัฒนามาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการพัฒนาปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการพัฒนาน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีการพัฒนาน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับการพัฒนา มาตรฐานวิชาชีพครู โดยเอาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-25)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยเรียงจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (Best & Kahn, 1993, p. 247)

- 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มาก

- 3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเอาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-25)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เกณฑ์การแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Runyon & Haber, 1996, p. 238)

|                                            |                                |
|--------------------------------------------|--------------------------------|
| ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า             | ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับ |
| อยู่ระหว่าง .29 ถึง .10 หรือ .10 ถึง .29   | ระดับต่ำ                       |
| อยู่ระหว่าง .49 ถึง .30 หรือ .30 ถึง .49   | ระดับปานกลาง                   |
| อยู่ระหว่าง 1.00 ถึง .50 หรือ .50 ถึง 1.00 | ระดับสูง                       |

### สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของครูที่ต่างกันแตกต่างกันสถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ค่าวิกฤติ (t-test)

4. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกขนาดของโรงเรียนต่างกัน แยกต่างกันสถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference

5. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนต่างกัน แยกต่างกันสถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ค่าวิกฤติ (t-test)

6. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันแตกต่างกันสถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test)

7. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีประสิทธิภาพแตกต่างกันสถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference

8. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูที่สอนในโรงเรียนประเภทต่างกัน แยกต่างกันสถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test)

9. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Simple Correlation)